TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Bộ Công an dự thảo quy định cơ chế đột phá phát triển hoạt động khai thác dữ liệu

08:17 19/04/2026

Bộ Công an đang chủ trì xây dựng dự thảo Nghị định quy định cơ chế đột phá cho hoạt động của Trung tâm Sáng tạo, khai thác dữ liệu. Dự thảo tập trung quy định chi tiết toàn bộ vòng đời dữ liệu, bao gồm năm nhóm cơ chế cụ thể hóa và năm nhóm chính sách mang tính đột phá nhằm thúc đẩy thị trường và phát triển kinh tế dữ liệu.

Theo dự thảo Nghị định đang được Bộ Công an chủ trì xây dựng, cơ chế vận hành của Trung tâm Sáng tạo, khai thác dữ liệu (thuộc Trung tâm Dữ liệu quốc gia) được thiết kế nhằm tạo ra những bước tiến mới trong việc quản trị và phát triển tài nguyên số. Nội dung trọng tâm tại Chương II của dự thảo đã quy định chi tiết vòng đời dữ liệu thông qua năm nhóm quy định cụ thể hóa và năm nhóm quy định mang tính chất đột phá.

Về nhóm quy định cụ thể hóa, dự thảo chuẩn hóa phương thức thu thập và tạo lập dữ liệu theo nguyên tắc ưu tiên dữ liệu điện tử và mặc định dữ liệu số. Cơ quan quản lý sẽ không thu thập lại những thông tin đã có trong các cơ sở dữ liệu được kết nối, chia sẻ. Toàn bộ dữ liệu phục vụ quản lý nhà nước và giải quyết thủ tục hành chính phải được số hóa, đồng bộ để khai thác lâu dài. Việc tuân thủ kiến trúc dữ liệu, từ điển dữ liệu dùng chung và cơ chế gắn nhãn cũng được quy định chặt chẽ nhằm bảo đảm liên thông và quản trị rủi ro ngay từ đầu vào.

Ảnh minh họa

Đối với hoạt động khai thác dữ liệu, dự thảo thiết kế cơ chế vận hành riêng biệt cho Trung tâm. Hoạt động này không chỉ dừng lại ở việc tiếp cận thông thường mà còn phục vụ nghiên cứu, thử nghiệm có kiểm soát và phát triển các mô hình, sản phẩm mới. Các cơ chế hỗ trợ đi kèm bao gồm việc thiết lập kho dữ liệu chuyên đề, môi trường khai thác dùng chung, mô hình kết nối "một cửa", ưu tiên băng thông xử lý và kiểm soát nghiêm ngặt việc truy xuất đúng mục đích, bảo đảm tuyệt đối an toàn thông tin.

Bên cạnh đó, dự thảo cũng lấp đầy khoảng trống pháp lý trong hoạt động chia sẻ dữ liệu bằng cách quy định việc xây dựng hạ tầng, nền tảng chia sẻ và điều phối dữ liệu. Hoạt động phân loại dữ liệu theo mục đích chia sẻ được quy định rõ nhằm tăng tính minh bạch, giảm thao tác thủ công và nâng cao khả năng giám sát. Trong lĩnh vực giao dịch dữ liệu, dự thảo xác định rõ bản chất hoạt động của sàn dữ liệu, bao gồm các quy tắc niêm yết, chào bán, trao đổi, xác thực dữ liệu và dịch vụ hỗ trợ tuân thủ. Cơ chế thu phí cũng được bổ sung để bảo đảm nguồn lực vận hành hệ thống sàn giao dịch.

Để thể chế hóa chủ trương phát triển kinh tế dữ liệu, dự thảo thiết lập khung vận hành kinh tế dữ liệu, xác định rõ các trụ cột, hoạt động trọng tâm và cơ chế đo lường kết quả. Mục tiêu cốt lõi của nhóm quy định này là chuyển đổi dữ liệu từ dạng tài nguyên thô thành tài sản có giá trị thực tiễn.

Về nhóm quy định mang tính chất đột phá, dự thảo đề xuất năm chính sách quan trọng.

Thứ nhất, cho phép Trung tâm thu thập, tạo lập dữ liệu hành chính theo cơ chế tích hợp, đồng bộ nhằm hình thành dòng dữ liệu đầu vào ổn định.

Thứ hai, Trung tâm được cấp quyền ưu tiên truy cập, khai thác dữ liệu từ Trung tâm Dữ liệu quốc gia và các nguồn hợp pháp khác để phục vụ nghiên cứu, dự báo.

Thứ ba, việc áp dụng mô hình hỗ trợ khai thác "một cửa" và cơ chế ưu tiên tài nguyên hạ tầng sẽ giúp giảm độ trễ, hạn chế phụ thuộc vào nhiều đầu mối quản lý, từ đó tăng tốc triển khai các nhiệm vụ.

Thứ tư, dự thảo ban hành danh mục các hoạt động tạo giá trị gia tăng từ dữ liệu như phân tích, làm giàu dữ liệu, trung gian dữ liệu, cung cấp bộ dữ liệu ẩn danh và mô hình hóa. Đây là căn cứ pháp lý quan trọng để rút gọn thủ tục, đẩy nhanh quá trình thương mại hóa.

Thứ năm, cơ chế tài chính cho sàn giao dịch dữ liệu được bổ sung chi tiết, bao gồm các loại phí niêm yết, phí giao dịch nhằm bảo đảm nguồn lực vận hành bền vững.

Các nội dung quy định toàn bộ vòng đời dữ liệu tại Chương II được đánh giá là nền tảng cốt lõi của dự thảo Nghị định. Việc hoàn thiện hành lang pháp lý này sẽ quyết định khả năng hình thành dòng dữ liệu đầu vào, thiết lập cơ chế khai thác giá trị và tạo lập môi trường vận hành an toàn, hiệu quả cho thị trường dữ liệu trong thời gian tới.

Thành Nam